

věnovat dostatečný čas zprvu pouze kmenovým zlomkům, a to na základě vlastní činnosti. Žák tak přirozeně získává nejen představu, jak daný zlomek utvořit, ale také si vytváří představu o vztazích, jako např. že dvě poloviny dají dohromady celek, dvě čtvrtiny jsou zároveň jedna polovina, že polovina je větší než třetina apod.

Snaha hned v této etapě zavádět číselný zápis zlomků působí na žáky spíše kontraproduktivně. Pojmotvorný proces budování představy zlomku je velmi náročný a nový znakový záznam představuje pro žáka jen další zátěž, která může zapříčinit vznik řady překážek v poznávacím procesu.

Práce s kmenovými zlomky představuje důležitou etapu poznávacího procesu žáka. Nejprve žák získává zkušenosti s dělením na méně částí a postupně jsou tyto dílčí zkušenosti doplňovány dělením na více menších částí. Až poté, co jsou tyto zkušenosti pevně ukotveny, může se žák začít seznamovat i se zlomky nekmenovými, tedy se zlomky s čitatelem různým od jedné.

Návrhy možných úloh a aktivit pro zařazení v 1. a 2. etapě poznávání zlomků

Úloha 1

Na podlaze leží několik různě dlouhých šňůr na prádlo. Podaří se ti každou šňůru chytnout přesně uprostřed? Dokážeš to, i když šňůry nebudou natažené?¹⁴

Úloha 2

Dokážeš provázek rozstříhnout na třetiny?

Úloha 3

Proužek papíru přehni na polovinu a pak znovu na polovinu. Na kolik částí bude proužek po rozbaření rozdělen?

Kdybys složený proužek přehnul na polovinu ještě jednou, jakou částí z celého proužku by byl tento vzniklý díl?

Na jakou nejmenší část dokážeš proužek papíru poskládat?¹⁵

¹⁴ Výhodou úloh 1–4 je, že kontrolu správného řešení může žák provádět sám např. zdvižením uchopeného provázku (Budou mít obě části provázku stejnou délku?), porovnáním délek rozstřížených částí provázku nebo poskládaných dílů proužku.

¹⁵ Díky proužku papíru může žák manipulací objevovat, jak se opakovaným pŕlením z poloviny stává čtvrtina, ze čtvrtiny osmina a z osminy šestnáctina.